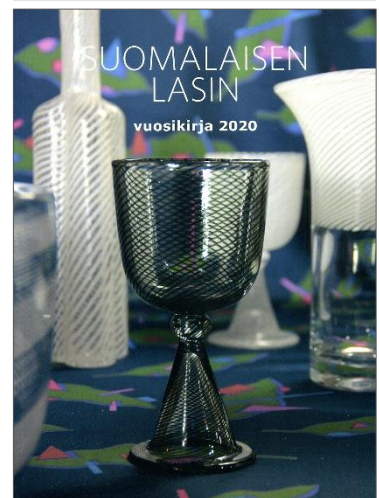
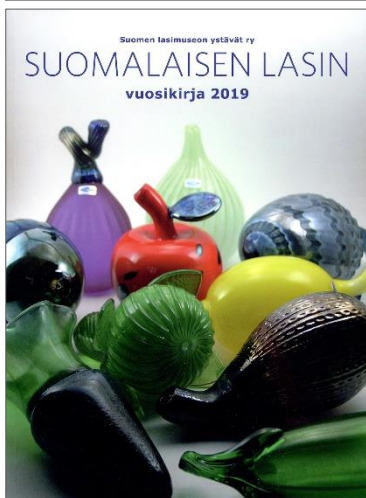
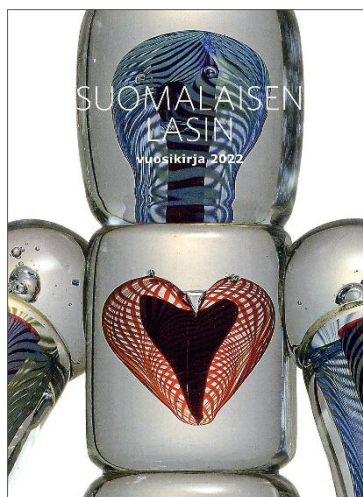

SUOMALAISEN LASIN VUOSIKIRJA

SISÄLLYSLUETTELOT

2014–2023

SUOMALAISEN LASIN VUOSIKIRJA 2014

SISÄLLYSLUETTELO

- 6
Lukijalle
- 7
KAISA KOIVISTO
Kohti ammattimaista lasimuotoilua - Nuutajärven lasitehtaan kilpailut 1905–1906
- 12
Nuutajärven lasitehtaalta
Muistiin kirjoittanut Erkki Tefke 17.2.1997
- 15
Muutamia Nuutajärvellä käytettyjen esineiden tai työvälineiden nimiä
Muistiin kirjoittanut Erkki Tefke 17.2.1997
- 18
Nuutajärven vanhoja rakennuksia
Nuutajärven rakennuksia Erkki Tefken kuvatekstein 2.3.1998
- 22
KAISA KOIVISTO
Lasin valmistus Nuutajärven lasitehtaalla päättynyt
Yli 220 vuotta kestänyt lasin valmistus päättyi 21.2.2014
- 26
TIMO KEINÄNEN
Heidi Blomstedt lasin muotoilijana
- 33
MARKKU ANNILA
Gustaf Jungin pulloja Uudestakaupungista
- 46
Markku Salo: Nuutajärven noutajassa yhdistyvät uusi ja vanha
- 48
Marika Kinnusen Lasitaivas
- 50
Kerttu Nurminen saa innoituksensa luonnosta
- 52
Noituutta Nuutajärvellä - Noituus Design
- 53
Nuutajärven Galleria Osuuskunta = NuGO
- 54
Lasistudio Sara - Sara Hulkkonen
- 56
Jantusen ja Rantasalon Lasisirkus - Alma Jantunen ja Johannes Rantasalo
- 58
Anu Penttinen: Australian tuliaisina vahva väripaletti

- 60
Lasikoulu jatkaa Nuutajärvellä
- 62
Kihniön lasikoulu muuttaa syksyllä Ikaalisiin
- 63
Lasinkeräilijän Blogi - Ajankohtaista asiaa lasiesineiden keräilijöille
- 64
Mafka&Alakoski - Marja Hepo-aho ja Kari Alakoski
- 66
Soda Shop Design – Lasia raikkaudella!
- 68
Lasismi kansainvälistyy Riihimäellä
- 70
Pekka Paunila: Perinteitä ja uusia innovaatioita
- 72
Okkolinin kristallia Riihimäeltä
- 74
Ritva-Liisa Pohjalaisen kauneuden etsintää
- 76
Lynda Addisonin värikkäät lasitaulut
- 78
Pirjo Kivimäki-Krouvila
- 80
ArtGlassCenter vastaa uusiin haasteisiin
- 82
Hytti ry:llä on lasistudio Suomenlinnassa
- 84
Camilla Moberg – vahvojen muotojen ja värien käyttäjä
- 86
Maarosen veljesten Bianco Blu - Tarmo ja Reima Maaronen
- 88
Taru Syrjänen – lasitaitelija Tampereelta
- 90
Lasistudio Jan Torstensson 10 vuotta
- 92
Perinteikäs Iittalan lasitehdas jatkaa entistä vahvempana
- 98
Huutokauppojen vasarahintoja Bukowskillla
- 99
Huutokauppojen vasarahintoja Bukowskis-Marketissa
- 100
Huutokauppojen vasarahintoja Hagelstamilla.
- 101
Huutokauppojen vasarahintoja Helanderilla
- 102
Huutokauppojen vasarahintoja Tampereen huutokauppakamarilla
- 103
SLMY:n järjestämän Lasipäivän 25.1.2014 huutokaupan vasarahintoja
- 104
PK-Treffen Suomen suvessa 12.–14.7.2013
Pressglass-Korrespondenz
- 106
Suomen lasimuseon ystävät ry on kohta 30-vuotias
- 108
Arvi Paloheimo in memoriam
Arvi Paloheimo 19.11.1921–25.1.2014
- 109
Jacob Seela in memoriam
Jacob Seela 8.4.1923–1.4.2014

110
Suomen lasimuseon ystävät ry:n vuosikertomus
Toimintakertomus 2013
Toimintasuunnitelma 2014

116
Suomen lasimuseon vuosikertomus 2013

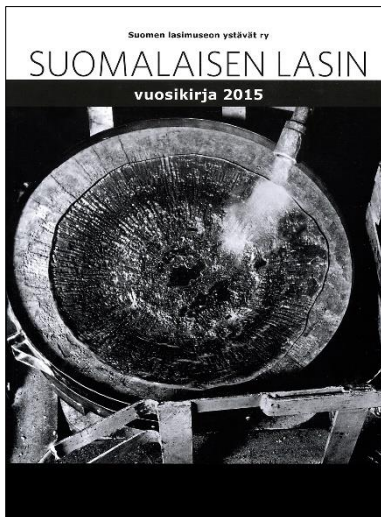
Vaihtuvat näyttelyt 2013
Kiertonäyttelyt 2013
Tapahtumat museolla 2013

127
Suomen lasimuseon näyttelyt 2014

Kansi: Markku Salon Vuosikoira 2014 Hot Dog. Koiran tekemiseen on käytetty viimeinen sulatuserä kuuluisaa nuutajärveläistä rubiininpunaista lasimassaa. Koiraa valmistettiin 100 kappaleen numeroitu ja signeerattu erä, joka myytiin loppuun nopeasti. Kuva: Muotohuone Oy.

Toimitus Jyrki Winter
Taitto Päivi Kekäläinen
Copyright Suomen lasimuseon ystävät ry, kirjoittajat ja kuvaajat
Kustantaja Suomen lasimuseon ystävät ry, Riihimäki, 2014
Painotyö Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala, 2014
ISSN 2342-3722

SUOMALAISEN LASIN VUOSIKIRJA 2015

SISÄLLYSLUETTELO

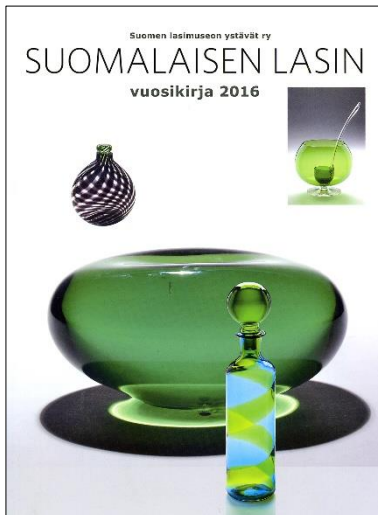
6	Lukijalle	42	KAISA KOIVISTO, SIRKKA-LIISA LÖFLUND
Tapio Wirkkala, UKK ja Pilkkiavanto
8	RISTO AALTO
Suomen lasimuseon ystävät ry:n 30-vuotinen toiminta	47	KAISA KOIVISTO
Suomalaisia lasihelmiä - Osmo Kokko helmien ja korujen tekijänä
18	RISTO AALTO
Suomen lasimuseon ystävät ry:n myyntitapahtumat	50	TIMO KEINÄNEN
Kokeilu lasinmuotoilijoina
Aili Salli Ahteen ja Salme Setälän lasiesineitä 1920-luvulta
27	SIRKKA-LIISA LÖFLUND
Tarinoita ja muistoja matkoista	60	IGOR HERLER
Aviopari Aalto ja Oy. Riihimäen lasikilpailu 1933
32	JYRKI WINTER
Jäsenmatka Ruotsin Glasriketin alueelle syyskuussa 2014	68	BENGT LARSSON
Alfred Gustafsson - Ruotsin Nyn pitäjästä Suomen lasihistoriaan
34	KAISA KOIVISTO
Suomalaisen lasiteollisuuden vaikuttaja Risto Tiitola 100 vuotta	82	WILLI ROTH
Suomalaista lasia Saksan kautta Riihimäelle
36	ANNIKKI ALHAVA
Vanhoista suomalaisista paperipainoista		

84	VIIVI ALAJUUMA Karhulan lasimuseo 1964–1989	127	HUUTOKAUPOISSA HUUDETTUA AnnMari's, Bukowski, Bukowskis Market, Hagelstam, Helander
90	VIIVI ALAJUUMA Göran Hongell Karhulan lasitehtaan muotoilijana	132	SUOMEN LASIMUSEON YSTÄVÄT RY Puheenjohtajan puheenvuoro Toimintakertomus vuodelta 2014 Toimintasuunnitelma vuodelle 2015
96	KAISA KOIVISTO "Sarpanevan mies" - Ylihyttimestari Reino Löflund	136	KAISA KOIVISTO Suomalaista lasia Venetsiassa "Glass from Finland in the Bischofberger Collection"
104	JYRKI WINTER Kerttu Nurminen kertoi muotoilijan työstään jäsenillassa	138	SUOMEN LASIMUSEO Vuosikertomus 2014 Vaihtuvat näyttelyt 2014 Kiertonäyttelyt 2014 Tapahtumat museolla 2014 Erikoismuseotoiminta 2014
106	UUTTA LASIA Viimeksi kuluneen vuoden aikana valmistuneita lasiesineitä.	149	NÄYTTELYT Suomen lasimuseon näyttelyt 2015
115	NUUTAJÄRVI Nuutajärven lasitehtaan vuoden 1930 kaiverrettujen koristelasiesineiden kuvasto		

Kansi: Tapio Wirkkalan Pilkkiavantoa tehdään keskipakoisvalamalla. Kuva: Suomen lasimuseo, kuva-arkisto

Toimitus	Jyrki Winter
Graafinen suunnittelu	Marjaana Kinnermä
© Suomen lasimuseon ystävät ry, kirjoittajat ja kuvaajat	
Kustantaja	Suomen lasimuseon ystävät ry, Riihimäki 2014
Painotyö	Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala, 2015
ISSN	2342-3722

SUOMALAISEN LASIN VUOSIKIRJA 2016

SISÄLLYSLUETTELO

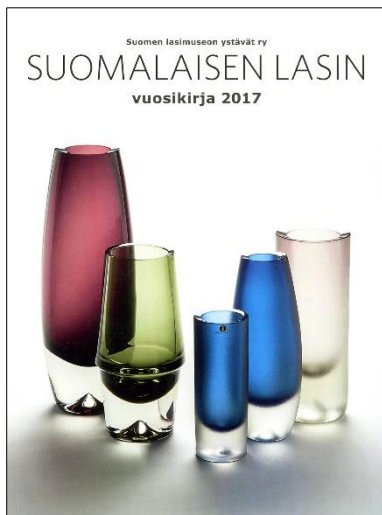
- 5
Lukijalle
- 6
TUULA POUTASUO
Lasitaidetta ja elämää
Helena Tynell 10.12.1918–18.1.2016
- 16
KAISA KOIVISTO
Muotoilua ja studiolasia
Pertti Santalahti 18.12.1941–4.12.2015
- 22
HANNA JÄMSÄ
Oiva Toikka ja japanilaiset fanit
- 28
PIRKKO SILLANPÄÄ
Kauklahten lasitehdas Espoossa 1923–1952
- 34
IGOR HERLER
Aarre Putro ja Karhula-littalan lasikilpailu v. 1932–1933
- 40
IGOR HERLER
Alvar Aallon lasitaitteen toinen ja kolmas aalto
- 54
RISTO AALTO
Aadan lasikulhot
Saara Sappinen, Karhula-littalan malja 4330/1360
- 56
JYRKI WINTER
Brita Flander - Oodi Unto Suomiselle – ja muille taitaville lasinpuhaltajille
- 58
SATU-LOTTA PELTOLA
Tuntematon talouslasin taitaja - Sirkku Kumela-Lehtonen
- 62
ROGER PELTONEN
Kupariin rei'itettyä retroa
- 66
VIIVI ALAJUUMA
Puristelasi ja muuttuva arki
- 72
TIMO I. LAAKSO
Uutta lasia
Viimeksi kuluneen vuoden aikana valmistuneita lasiesineitä.

86	SINI MAJURI, MARJA HEPO-AHO Studiolasi on tulevaisuuden taidemuoto	121	RISTO AALTO Lasivetriini elävöittää Nuutajärven syyskesää
90	KAISA KOIVISTO Suomen lasimuseo 55 vuotta – Lasikokoelmien vaiheita	124	Luettelo Suomen lasimuseossa olevista Jacob Seelan lasiaiheisista tutkimuksista ja julkaisuista
98	HARRI KORKKULA Rakkain harrastus lasimuseo Eero Hilli (1908–1967) Maija-tyttären muistamana	125	Huutokaupoissa huudettua Annemari's, Bukowski, Bukowskis Market, Hagelstam, Helander
102	SIRKKA-LIISA LÖFLUND Iittalan lasitehtaan museo – Designmuseum Iittala 1971–2005–	130	Suomen lasimuseon ystävät ry Toimintakertomus vuodelta 2015 Toimintasuunnitelma vuodelle 2016
110	JYRKI WINTER Lasikammari täytti 20 vuotta	136	JYRKI WINTER Suomen lasimuseon ystävät ry täytti 30 vuotta
114	MARJA-LEENA SALO Nuutajärven lasikylän kolmas elämä	140	JYRKI WINTER Markku Salolle Kaj Franck -muotoilupalkinto 2015
116	MARIKA KINNUNEN Nuutajärven Galleria Osuuskunta	142	SUOMEN LASIMUSEO Vuosikertomus 2015 Vaihtuvat näyttelyt 2015 Kiertonäyttelyt 2015 Medianäkyvyys 2015 Erikoismuseotoiminta 2015
119	SARA HULKKONEN Lasialan koulutuksesta	157	Suomen lasimuseon näyttelyt 2016

Kansi: Sirkku Kumela-Lehtonen, boolimalja ja -kauha; Tarmo Maaronen, Mustatuntuu, 2015; Harri Koskinen, Uusi Alue, 2009; Tapio Wirkkala, karahvi, 1979

Toimitus	Jyrki Winter (vastaava), Timo I. Laakso
Graafinen suunnittelu	Maara Kinnermä
© Suomen lasimuseon ystävät ry, kirjoittajat ja kuvaajat	
Kustantaja	Suomen lasimuseon ystävät ry, Riihimäki 2016
Painotyö	Premedia Helsinki Oy, 2016
ISSN	2342-3722

SUOMALAISEN LASIN VUOSIKIRJA 2017

SISÄLLYSLUETTELO

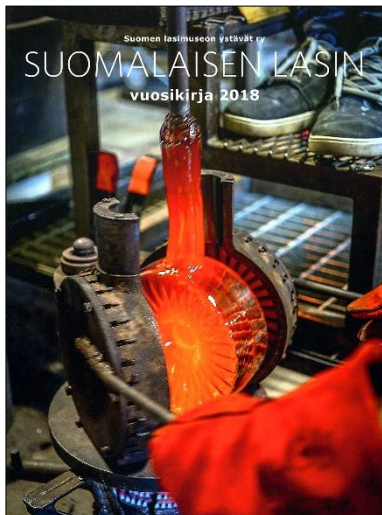
- 5
Lukijalle
- 6
KAISA KOIVISTO, SIRKKA-LIISA LÖFLUND
Erkki Vesanto - muotoilijan elämäntyö Iittalassa
- 24
SIRKKA-LIISA LÖFLUND
Erkki Vesanto - muotoilijan elämäntyö Iittalassa
Esineluettelo 1936–1971
- 40
TIMO KEINÄNEN
Sakari Pykälä, lasin ja puun muotoilija
- 52
TIMO KEINÄNEN
Alvar ja Aino Aallon yhteistyö Riihimäen lasitehtaan kanssa
- 58
TIMO KEINÄNEN
Aallon tuntematon Savoy-maljakk
- 60
IGOR HERLER
Alvar Aallon lasitaiteen ensimmäinen aalto
- 78
LIISA AHOKAS
Hugo Andersson oli monipuolinen maahanmuuttaja
- 82
IGOR HERLER
Vera Rosendal ja 'Quelques fleurs' -vati
- 88
HARRI KORKKULA
Välkehtivä lasi ja teräs kertovat Veden tarinoita
Markku Salon suurtyössä
- 94
LEENA SARASTE
Pietiset lasin kuvaajina
- 104
RISTO AALTO
Orimattilan pullomuseo 30 vuotta
- 110
RISTO AALTO
Veturipullo
- 115
TIMO I. LAAKSO
Suomi 100 -lasiesineen muotoilukilpailu

118	VESA ALÉN	146	SUOMEN LASIMUSEO
	Lasia kaikille Kymenlaakson museossa		Vuosikertomus 2016
	Karhulan lasitehdas 1889–2009		
122	JYRKI WINTER	161	Näyttelyt Suomen lasimuseossa 2017
	Matti Okkolin – lajinsa viimeinen		
126	LASISTUDIO MAFKA&ALAKOSKI	162	Suomen lasimuseon ystävät ry
	Kaukaiset galaksit lasin sisällä		Toimintakertomus vuodelta 2016
	Björn Weckströmin Stonehenge II -lasiveistokset		Toimintasuunnitelma vuodelle 2017
128	TIMO I. LAAKSO	168	SLMY:n vuosikokous 23.3.2017
	Uutta lasia		
	Viimeksi kuluneen vuoden aikana valmistuneita	169	Lasimuseon ystävät Pohjanmaalla
	lasiesineitä.		
141		170	Myyjäennätys Lasi- ja keräilytapahtumassa
	Huutokauppakohteita 2016		
	AnnMari's, Bukowski, Hagelstam, Helander, SLMY:n	172	Huutokauppa kruunasi Lasipäivän
	Lasipäivä		
		174	Tule mukaan lasimuseon ystävien toimintaan

Kansi: Erkki Vesannon suunnittelema Lappi-sarja oli litalan lasitehtaan tuotannossa vuosina 1958–1970, yksityiskokoelma

Toimitus	Jyrki Winter (vastaava), Timo I. Laakso
Graafinen suunnittelu	Maara Kinnermä
© Suomen lasimuseon ystävät ry, kirjoittajat ja kuvaajat	
Kustantaja	Suomen lasimuseon ystävät ry, Riihimäki 2017
Painotyö	Premedia Helsinki Oy, 2017
ISSN	2342-3722

SUOMALAISEN LASIN VUOSIKIRJA 2018

SISÄLLYSLUETTELO

- 6
Lukijalle
- 8
IGOR HERLER
Aino Marsio-Aalto, Göran Hongell ja Karhula Oy
- 18
JYRKI WINTER
Riihimäen lasiyhteisö
- 18
Pekka Paunila - yksinpuurtaja hyttikorttelista
- 22
Jaakko Liikanen - mentoroiva
lasinpuhaltajamestari
- 26
Mafka&Alakoski
- 30
Seitsemän lasintekijän osuuskunta Lasismi
- 34
JYRKI WINTER
Uusia Aurinkopulloja valmistuu taas Riihimäellä
- 38
RISTO AALTO
Karan lasitehdas Riihimäellä 1918–1921
- 42
KAISA KOIVISTO
Mäntyharjun Lasi Oy 1968–1971
- 54
TIMO I. LAAKSO
Vuoden 2017 lasia
Viimeksi kuluneen vuoden aikana valmistuneita
lasiesineitä.
- 74
ELLA VARVIO
Seikkailuja – oppimispolkuja lasitaiteilijana
- 78
TIMO I LAAKSO
Lasia linnassa, Soile Yli-Mäyryn Taidelinna
Orimattilassa
- 80
KAISA KOIVISTO
Kerttu Nurminen luontomatkalla lasin ihmemaassa
Näyttely Suomen lasimuseon suuressa
näyttelytilassa Hytissä 18.5.–19.8.2018
- 86 IGOR HERLER
'Refyserade' – kahdeksan kohdetta kokoelmistani
- Tyra Lundgrenin malja, 1925
 - Gunnar Finnen cocktailastiasto, 1933
 - Göran Hongellin whiskykarahvi ja -lasit, 1935

- Carl Wilhelmsin maljakko, 1937
- Oy Orno Ab:n lampunkupu, n. 1937
- Göran Hongellin kauneusastiasto, 1939
- Tamara Bruunin maalaama maljakko, n. 1947
- Hilikka Rahikaisen 'Shabloni'-pumpulirasiat, n. 1965

96
SIRKKA-LIISA LÖFLUND
Sööläämällä hyttipojasta lasinpuhaltajamestariksi
Lasinpuhaltajan koulutus Iittalan lasitehtaalla 1881–
2017

101
KAISA KOIVISTO, HANNELE VIILOMAA
Valto Kokko, valon ja lasin taitaja
26.5.1933–25.5.2017

108
EMMALEENA NIEMI, NINA PIIPPO
Pirkko Niemi in memoriam
6.2.1954–22.2.2017

110
JYRKI WINTER
Kiehtova kierre – suomalaisen filigraanilasin tarina

112
Nuutajärven lasitehtaan perustamisesta 225 vuotta
Lasin tavaraoppia, näköispainos

123
ANNIINA HATAKKA, ELISA AHVERDOV
Ahtojää-projekti 2018

126
Huutokauppakohteita 2017

Annemari's, Bukowski, Hagelstam, Helander

130
JYRKI WINTER
Uusi johtaja aloitti lasimuseossa
Hanna Mamia-Walther

132
SUOMEN LASIMUSEO
Toimintakertomus 2017

148
Näyttelyt Suomen lasimuseossa 2018

149
JYRKI WINTER
Tunnetko Karhulan lasin?

150
JYRKI WINTER
Jäsenretkellä Karhulan lasiin tutustumassa

151
JYRKI WINTER
Aurinkoinen kesätapahtuma 2017

152
JYRKI WINTER
Vilkas lasipäivä Riihimäellä

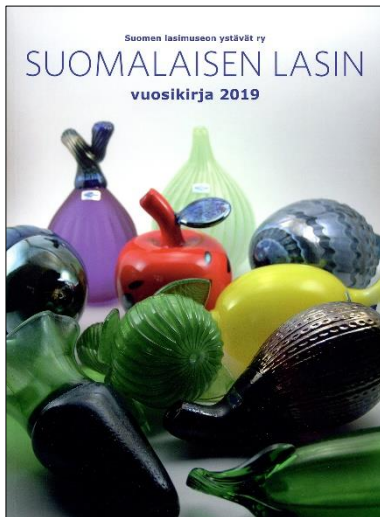
153
Suomen lasimuseon ystävät ry
Toimintakertomus vuodelta 2017
Toimintasuunnitelma vuodelle 2018

160
SLMY:N VUOSIKOKOUS JA JÄSENILTA 22.3.2018

Kansi: Aurinkopulloa valmistetaan Lasismin lasihytissä, kuva Pekka Tynell.

Toimitus Jyrki Winter (vastaava), Timo I. Laakso
Graafinen suunnittelu Maara Kinnermä
© Suomen lasimuseon ystävät ry, kirjoittajat ja kuvaajat
Kustantaja Suomen lasimuseon ystävät ry, Riihimäki 2018
Painotyö Dardedze Holografija SIA, Latvia, 2018
ISSN 2342-3722

SUOMALAISEN LASIN VUOSIKIRJA 2019

SISÄLLYSLUETTELO

6	Lukijalle	54	HEIKKI VIINIKAINEN
Tilan taika - näyttelysuunnittelua
8	IGOR HERLER
Maailman suurimmat 'Aalto'-maljakot	60	JANNE RAHUNEN
Reticello-tekniikan taitaja Nuutajärveltä
12	IGOR HERLER
Kilpailuinstituutio, esimerkkinä suomalaiset lasinsuunnittelukilpailut	66	JONATHAN CAPPS
Vuosi Lasikylässä Fulbright-stipendiaattina
22	ANTTI KAIJALAINEN
Tunne lasit, tunne juomat	70	MARJA-LEENA SALO
Lasia ja sirkushuveja
XIII International Glass Symposium IGS, Nový Bor 2018
32	KAISA KOIVISTO
Oiva Toikka 29.5.1931–22.4.2019	78	KARI-OTSO NEVALUOMA
Tamara Aladin, värilasin ja elämän voimainen
36	JYRKI KIPPOLA
Oiva Toikan puutarhassa	82	KAI EKHOLM
Lasikeräily alkoi äidin puolelta
48	AULI RAUTIAINEN
Talvipuutarhassa kukkii lasi
Lasimuotoilun opiskelu asiakaslähtöisessä työelämäprojektissa	92	JYRKI WINTER
Vanhojen pullojen tuntija Risto Aalto

96	RISTO AALTO	156	KULLERVO HAKAMA
	Muisteluita työvuosilta Riihimäen Lasi Oy:ssä		Pullomuseon perustaja kulki omia polkujaan Panu Hakama 12.4.1961–4.1.2019
100	JYRKI WINTER	158	JYRKI WINTER
	Hämeenlinnan tiilimakasiinin Soda Shop Design		Kesätapahtuma veti jälleen hyvin väkeä
106	IITTALA	159	JYRKI WINTER
	Santtu Mustonen – Pace		Aurinkopulloja jonotettiin lasimuseolla
	@Design Lab Gallery 17.11.2018–24.2.2019	160	JYRKI WINTER
110	TIMO I. LAAKSO		Retkellä ruukkikylissä
	Vuoden 2018 lasia	161	JYRKI WINTER
	Viimeksi kuluneen vuoden aikana valmistuneita lasiesineitä.		Talvinen Lasipäivä 2019 Riihimäellä
129	SUOMEN LASIMUSEO	162	JYRKI WINTER
	Toimintakertomus 2018		Kumela-luento veti väkeä lasimuseolle
147	Suomen lasimuseon näyttelyt 2019	163	Huutokauppaohjeita 2018
148	SUOMEN LASIMUSEON YSTÄVÄT		AnnMari's, Bukowski, Hagelstam, Helander, Stockholms Auktionverk
	Toimintakertomus 2018	168	Uusia lasikirjoja
	Toimintasuunnitelma 2019		

Kansi: Oiva Toikan vihanneksia ja hedelmiä, kuva Jyrki Kippola

Toimitus	Jyrki Winter (vastaava), Timo I. Laakso, Jyrki Kippola
Graafinen suunnittelu	Maara Kinnermä
© Suomen lasimuseon ystävät ry, kirjoittajat ja kuvaajat	
Kustantaja	Suomen lasimuseon ystävät ry, Riihimäki 2019
Painotyö	Dardedze Holografija SIA, Latvia, 2019
ISSN	2342-3722

SUOMALAISEN LASIN VUOSIKIRJA 2020

SISÄLLYSLUETTELO

- 7
Lukijalle
- 8
JYRKI KIPPOLA
Heikki Orvola – uniikin aika
lasitaiteen yksityisnäyttelyt 1970–1994
- 36
SIRKKA-LIISA LÖFLUND
Toivo Rusko – Karhula - litalan kaivertajamestari
- 52
IGOR HERLER
Aino Marsio-Aalto ja Karhula Oy:n 'tiheäjuovainen lasisto'
- 61
IGOR HERLER
Aviopari Aalto ja 'Cona'-kahvinkeitin
- 68
RISTO AALTO
VR-vesikarahveja
- 78
ROGER PELTONEN
Puristelasiesineet massaleimoilla RÜHIMÄKI ja RIIIIIMÄKI
- 90
MATTI SJÖBERG
Lasinpuhaltajan kirjeitä Amerikasta
- 98
SATU-LOTTA PELTOLA
Uutta lasia 2019
- 122
WHY NOT - Finnish American Art Glass
Uutta lasitaidetta Nuutajärven Lasikylässä kesällä 2019
- 126
UTA LAURÉN
Muoto täydellinen! Gunnel Nyman
- 130
JYRKI WINTER
TV:stä tuttu amanuenssi lasimuseoon
Johanna Lindfors
- 132
JYRKI WINTER
Lasitohtori Kaisa Koivisto jäi eläkkeelle lasimuseosta
40 vuoden työuran jälkeen
- 136
KAISA KOIVISTO
Suomalainen studiolasi 50 vuotta

145
SUOMEN LASIMUSEO
Toimintakertomus 2019

168
SUOMEN LASIMUSEON YSTÄVÄT
Toimintakertomus 2019
Toimintasuunnitelma 2020

175
JYRKI WINTER
Sää suosi jälleen kesätapahtumaamme

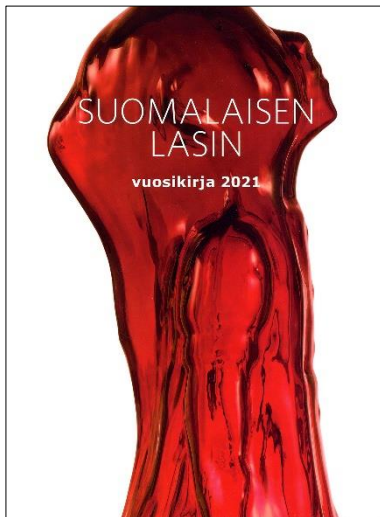
176
Ennätysvilkas Lasipäivä tammikuussa 2020

177
JYRKI WINTER
Uusia lasikirjoja

Kansi: filigraanilasia ja Havina-kangas, Heikki Orvola, kuva Jyrki Kippola

Toimitus	Jyrki Winter (vastaava), Jyrki Kippola, Satu-Lotta Peltola
Graafinen suunnittelu	Maara Kinnermä
© Suomen lasimuseon ystävät ry, kirjoittajat ja kuvaajat	
Kustantaja	Suomen lasimuseon ystävät ry, Riihimäki 2020
Painotyö	Premedia Helsinki Oy, Helsinki, 2020
ISSN	2342-3722

SUOMALAISEN LASIN VUOSIKIRJA 2021

SISÄLLYSLUETTELO

7	Lukijalle	76	HANNA MAMIA-WALTHER
Suomen lasimuseo 60 vuotta
8	KAISA KOIVISTO
Lampputyö - ikivanha, mutta tuntematon lasitekniikka	83	SATU-LOTTA PELTOLA
Uutta lasia 2020
26	SIRKKA-LIISA LÖFLUND
littalan yritys- ja tuotemerkit 1881–2021	108	KIRSTI TAIVIO
Auringon laulu - Söderkullan kirkon uusi alttariteos
36	MARJA-LEENA SALO
Helandereilla yli 100-vuotinen ura Nuutajärvellä
Yrittäjähenkiset veljekset perustivat Humppilan lasitehtaan	114	JYRKI KIPPOLA
Kim Simonssonin Silmälappuinen tyttö
Art Works -kokoelma, littala 2012
48	JYRKI WINTER
Soini Kajander - lasinhioja kolmannessa polvessa	120	IIVARI VIILOMAA
littala - kierrätyslasin edelläkävijä
54	IIVARI VIILOMAA
Keräilijöiden uusi sukupolvi	122	SARA HULKKONEN
Naiset lasinpuhaltimoissa
Historiallista tietoa etsimässä
72	UTA LAURÉN
Suomalaisen muotoilun helmiä
Milanon triennaalit	124	RISTO AALTO
Violetti lasipullo

129
SUOMEN LASIMUSEO
Toimintakertomus 2020

150
SUOMEN LASIMUSEON YSTÄVÄT
Toimintakertomus 2020

156
JYRKI WINTER
Korona siirsi Lasipäivän elokuulle

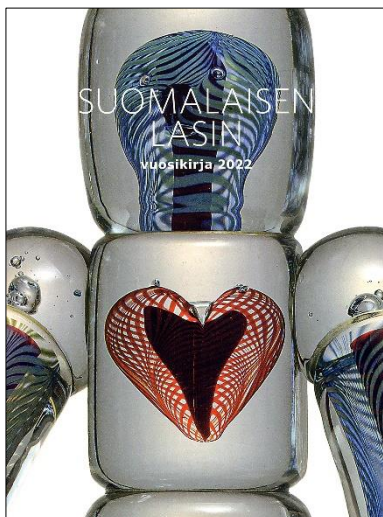
158
SUOMEN LASIMUSEON YSTÄVÄT
Toimintasuunnitelma 2021

160
Uusia lasikirjoja

Etukansi: Kim Simonsson, Tyttö, Punainen, takakansi: Kim Simonsson, Tyttö, Hopeanvärinen, kuvat Iittala

Toimitus Jyrki Kippola, Satu-Lotta Peltola, Iivari Viilomaa, Jyrki Winter
Graafinen suunnittelu Maara Kinnermä
© Suomen lasimuseon ystävät ry, kirjoittajat ja kuvaajat
Kustantaja Suomen lasimuseon ystävät ry, Riihimäki 2020
Painotyö Premedia Helsinki Oy, Helsinki, 2021
ISSN 2342-3722

SUOMALAISEN LASIN VUOSIKIRJA 2022

SISÄLLYSLUETTELO

- 7
Lukijalle
- 8
SAIJA SAARELA
Björn Weckströmin maailma lasissa
- 28
KAISA KOIVISTO, SIRKKA-LIISA LÖFLUND
Suomalaista mosaiikkitaidetta ja litalan lasimosaiikkia
- 44
KAISA KOIVISTO
Dalle de verre - mikä on tämä Suomessa lähes tuntematon lasitekniikka?
- 52
JOUNI KOPSA
Kuhmoisissa Suomen kirkkotaiteen lasiteosten aarre
Jaakko Somersalon lasiteoksen konservointi
- 56
NIKLAS BENGTTSSON
Poimintoja valkoisen lasin historiasta - jäljittelyä, peittelyä ja taidetta
- 72
RISTO AALTO
Jussi ja lasi - Jussis Glas
- 78
RISTO AALTO
Lasimies Lauri Niikko
teknikko, Riihimäen Lasi Oy:n automaattiosaston käyttöinsinööri
- 90
JYRKI WINTER
Gaij Tereschatoff 75 vuotta - Minkä nuorena oppii, sen vanhana taitaa
- 96
HANNALIISA HAKALA
Timo Sarpaneva - Teollisuustaidetta yhteistyön voimin
- 106
ELINA KARILA
Rakkaus lasia kohtaan - Kirsti Taiviola
- 110
ELINA KARILA
Suomen lasimuseo lasin nykyhetkeä tallentamassa
- 112
SIRPA LEPPÄNEN, JUTTA LEPPÄNEN
Uutta lasia 2021
Viimeksi kuluneen vuoden aikana valmistuneita lasiesineitä.

126
ANJA FORSBERG
Maija Forsberg – Oiva Toikan linnuista innostunut
eläinlääkäri

128
HANNU RASTAS
Tuhatvuotista litalaa - kirja-arvostelu

130
JUHANI KIVIKOSKI
Markku Annila in memoriam
26.9.1935–26.1.2022

131
SUOMEN LASIMUSEO
Toimintakertomus 2021

151
SUOMEN LASIMUSEON YSTÄVÄT
Toimintakertomus 2021
Toimintasuunnitelma 2022

158
JYRKI WINTER
Lasipäivää vietettiin taas elokuussa

159
Lasikirjoja 2021–2022

Etukansi: Björn Weckström, Lasimies, 1986, kuva Didrichsenin taidemuseo/Rauno Träskelin, takakansi:
Björn Weckström, lasiveistos, kuva Ilkka Mattila

Toimitus Timo I. Laakso (vastaava), Jyrki Kippola, Sirpa Leppänen, Jyrki Winter
Graafinen suunnittelu Maara Kinnermä
© Suomen lasimuseon ystävät ry, kirjoittajat ja kuvaajat
Kustantaja Suomen lasimuseon ystävät ry, Riihimäki 2020
Painotyö Premedia Helsinki Oy, Helsinki, 2022
ISSN 2342-3722

SUOMALAISEN LASIN VUOSIKIRJA 2023

SISÄLLYSLUETTELO

- 7
Lukijalle
- 8
JYRKI KIPPOLA
Pro vitrea -palkinto
Tunnustus suomalaiselle lasiosaamiselle
- 10
Pro vitrea 2023 Matias Karsikas
- 12
ANTTI NUORTIO
Akseli Kaukoranta - Nanny Stillin lasitaide herätti
minussa keräilijän
- 30
KAISA KOIVISTO
Airamien lasitehdas 1933–1981
- 46
KAISA KOIVISTO
Lasinpuhaltajana Airamilla
- 50
KAISA KOIVISTO
Termospullot – tietysti Airamien
- 53
KAISA KOIVISTO
Tapio Wirkkala ja dalle de verre
- 54
RISTO AALTO
Lasialan ammatillisen järjestäytymisen alku
- 58
RISTO AALTO
Karahvi
Lasikarahvin historiaa
- 66
JYRKI WINTER
Monte Rosan kreivin kotitalossa
Muistelua Göran Hongellin elämästä
- 76
TIMO I. LAAKSO
Sitra-maljakoiden mysteeri
- 80
ALMA JANTUNEN
Lasikomppania – Nuutajärven Lasitaitajat ry
230-vuotisen perinteen tulenkantajat
- 88
J. G. HARRINGTON
Ennion-yhdistyksen matka Suomeen
Corning-lasimuseon ystäväyhdistys Nuutajärvellä ja
Helsingissä 19.–22.6.2022

90
SIRPA LEPPÄNEN, JUTTA LEPPÄNEN
Uutta lasia 2022

125
SUOMEN LASIMUSEO
Toimintakertomus 2022

148
SUOMEN LASIMUSEON YSTÄVÄT
Toimintakertomus 2022

152
SUOMEN LASIMUSEON YSTÄVÄT
Toimintasuunnitelma 2023

154
JYRKI WINTER
Kesän Lasipäivä keräsi runsaasti väkeä museolle

156
JYRKI WINTER
Tammikuun Lasipäivää vietettiin pitkän tauon
jälkeen 21.1.2023

159
TIMO I. LAAKSO
Napakka nimi vuosikirjalle

159
Uusia lasikirjoja

160
Liity jäseneksi!

Etukansi ja takakansi: Nanny Stillin suunnittelema lasiesineitä, kuvat Akseli Kaukoranta

Toimitus Timo I. Laakso (vastaava), Jyrki Kippola, Sirpa Leppänen, Jutta Leppänen, Jyrki
Winter
Graafinen suunnittelu Maara Kinnermä
© Suomen lasimuseon ystävät ry, kirjoittajat ja kuvaajat
Kustantaja Suomen lasimuseon ystävät ry, Riihimäki 2023
Painotyö Premedia Helsinki Oy, Helsinki, 2023
ISSN 2342-3722